

den vedbliver da netop at beholde det, der efter hans ligesom efter min Mening er det egentlige Skudsmaal. Hvad de løse Papirer angaaer, som Vedkommende skulde slæbe omkring med sig — det ærede Medlem brugte et Par Gange det poetiske Billede „løbe omkring med“ — vil da Palken eller Bulten ikke være saa overmaade stor, naar Lyndet ikke er af dem, der flytte meget tidt; det vil ikke være besværligt at bære dem og ikke synderligt hindre Nogen i hans Løb. Dertil kommer endnu, hvad der allerede er anført af det ærede Medlem for Skanderborg Amts 2den Valgkreds (N. Jensen), at alle vi Andre, som søge, maae løbe med løse Papirer; men vi beklage os dog ikke derover, og jeg tvivler om, at vi vilde ombytte disse løse Papirer med Skudsmaalsbøger, saaledes at det, at have disse løse Papirer, i og for sig hverken er saa forstrækkeligt eller saa besværligt. — Det ærede Medlem for Svendborg Amts 1ste Valgkreds meente, at mit Forslag ikke gif vidt nok. Han og alle de ærede Medlemmer, som have havt Sæde paa tidligere Rigsdage, maae vide, at jeg for mit Vedkommende er fuldstændig villig til at gaae meget videre, og at jeg kun har indskrænket mig til, hvad jeg her har tilladt mig at fremlægge, fordi jeg havde en Formodning om, at kunde jeg sætte dette igjennem, var det godt, men Mere vilde det ikke lykkes mig at sætte igjennem. Skulde jeg have taget feil i denne min Formodning, skulde man virkelig være villig til at gaae langt videre, skal Ingen glæde sig mere derover end jeg, og naar den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 1ste Valgkreds mener at kunne paavise, ikke alene, at man skal gaae videre, men ogsaa, hvorledes man skal gjøre det, og hvor vidt man skal gaae, skal jeg kun dertil erklære, at jeg for mit Vedkommende med den største Glæde vil give Saagen ud af min Haand og over i hans, hvorhos jeg skal lykønske ham, hvis han kan føre den saa vidt, som han mener, at den bør og maa føres, inden den faaer sin rette Betydning. Naar imidlertid det ærede Medlem

meente, at det Væsentlige af Skudsmaalsbogen bliver staaende, og at man ligesaa godt kunde lade Hunsbonden skrive i Bogen, hvad vi nu pleie at kalde Skudsmaal, som at skrive, hvorlænge vedkommende Lynde har tjent ham, da er jeg ikke enig med ham deri; der er dog virkelig Noget, og noget meget Væsentligt, som skjelner imellem disse to Ting. Det, at N. N. har tjent mig fra den Dag til den Dag, er en tør historisk Kjendsgjerning, hvorpaa jeg vanskeligt skal kunne sætte Farve, om jeg end er nok saa lidensabelig, naar jeg indskrænker mig til, hvad jeg skal ifølge Lovforslaget, nemlig til den tørre historiske Kjendsgjerning; men noget ganske Andet er det, naar Vedkommende, foruden at notere dette, tillige skal nedskrive, hvorledes Lyndet efter hans Opfattelse har tjent ham, og hvilken Charakter dette Lynde som Følge deraf maatte fortjene, thi da er man strax inde paa det reent Subjective og Vilkaarlige, paa et Gebeet, hvor Videnskab og Fordom, eller hvad det nu er, kan give sig fri Tøyle og har Lov til eller mener at have Lov til at see Kjendsgjerninger i et heelt andet Lys end det, der for en uheldig Betragtning vilde vise sig at være det Rette. Naar jeg siger: N. N. har tjent mig fra den Dag og til den Dag, er det Noget, der kan bevises eller modbevises, men naar jeg derimod siger: N. N. har været mindre tro, mindre villig, mindre dygtig o. s. v., end jeg kunde ønske og forbre, lader det sig vanskeligt bevise eller modbevise. Derved gjør den subjective Mening sig ubelukkende gjældende, og om ogsaa en Anden siger: Det er feil, hvad der staaer, siger Vedkommende: Efter min Opfattelse er det rigtigt; Punktum. — Naar den ærede Rigsdagsmand for Thisted Amts 2den Valgkreds (Klein) meente, at man ikke gif vidt nok ved dette Lovforslag, at man ikke naaede, hvad man vilde, men at man ogsaa maatte forbyde de løse Skudsmaal, og naar han tillige meente, at disse langt mere end Skudsmaal i de saakaldte Skudsmaalsbøger vilde friste til Forsælfninger, er jeg fuldstæn-